

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2021/22:SfU19

Arbetskraftsinvandring

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden som rör arbetskraftsinvandring och forskning och studier.

I betänkandet finns 20 reservationer (M, SD, C, V, KD, L) och ett särskilt yttrande (M).

Behandlade förslag

Cirka 50 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Fem yrkanden i följdmotioner väckta med anledning av proposition 2021/22:134 Skärpta och förbättrade regler om arbetskraftsinvandring.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	6
Utskottets överväganden.....	7
Arbetskraftsinvandring.....	7
Forskning och studier.....	21
Reservationer.....	25
1. Arbetskraftsinvandring, punkt 1 (M).....	25
2. Arbetskraftsinvandring, punkt 1 (SD).....	26
3. Arbetskraftsinvandring, punkt 1 (C).....	27
4. Arbetskraftsinvandring, punkt 1 (V).....	27
5. Arbetskraftsinvandring, punkt 1 (KD).....	28
6. Lönekrav, punkt 2 (SD).....	29
7. Lönekrav, punkt 2 (KD).....	29
8. Övriga krav för tillstånd, punkt 3 (SD).....	30
9. Administration och handläggningstider, punkt 4 (M).....	31
10. Administration och handläggningstider, punkt 4 (SD).....	31
11. Administration och handläggningstider, punkt 4 (L).....	32
12. Missbruk av regelverket, punkt 5 (M).....	33
13. Missbruk av regelverket, punkt 5 (SD).....	33
14. Missbruk av regelverket, punkt 5 (C).....	35
15. Missbruk av regelverket, punkt 5 (V).....	35
16. Missbruk av regelverket, punkt 5 (KD).....	36
17. Arbetsplatsinspektioner, punkt 6 (SD, KD).....	37
18. Forskning och studier, punkt 7 (M).....	37
19. Forskning och studier, punkt 7 (SD).....	38
20. Forskning och studier, punkt 7 (L).....	39
Särskilt yttrande.....	40
Lönekrav, punkt 2 (M).....	40
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	41
Motioner väckta med anledning av proposition 2021/22:134.....	41
Motioner från allmänna motionstiden 2021/22.....	41

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Arbetskraftsinvandring

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:255 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,

2021/22:469 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 16 i denna del,

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 1 och 16,

2021/22:2550 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2565 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 4,

2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 20,

2021/22:3738 av Mathias Tegnér m.fl. (S),

2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1,

2021/22:4441 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6 och

2021/22:4442 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (C)

Reservation 4 (V)

Reservation 5 (KD)

2. Lönekrav

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkande 3,

2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 7,

2021/22:4214 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 47 och

2021/22:4442 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del.

Reservation 6 (SD)

Reservation 7 (KD)

3. Övriga krav för tillstånd

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 2, 4, 6, 7 och 9 samt

2021/22:3048 av Fredrik Schulte (M) yrkandena 8, 9 och 11.

Reservation 8 (SD)

4. Administration och handläggningstider

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 13–15,

2021/22:2717 av Lars Hjalmered (M) yrkandena 1 och 5,

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 10 och

2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 4 och 6.

Reservation 9 (M)
Reservation 10 (SD)
Reservation 11 (L)

5. Missbruk av regelverket

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:469 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 16 i denna del,

2021/22:1451 av Boriana Åberg (M) yrkandena 2 och 3,

2021/22:1487 av Boriana Åberg (M) yrkande 4,

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 19, 21 och 22,

2021/22:2552 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 5 och 6,

2021/22:3516 av Jonny Cato m.fl. (C) yrkandena 13 och 14,

2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 10 och 12 samt

2021/22:4214 av Hans Eklin m.fl. (KD) yrkande 48.

Reservation 12 (M)
Reservation 13 (SD)
Reservation 14 (C)
Reservation 15 (V)
Reservation 16 (KD)

6. Arbetsplatsinspektioner

Riksdagen avslår motion

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkande 20.

Reservation 17 (SD, KD)

7. Forskning och studier

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 10–12,

2021/22:2717 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2,

2021/22:3845 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 11,

2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 12,

2021/22:4440 av Robert Hannah m.fl. (L) yrkande 3 och

2021/22:4441 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 8 och 9.

Reservation 18 (M)
Reservation 19 (SD)
Reservation 20 (L)

Stockholm den 5 april 2022

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Maria Malmer Stenergard

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Maria Malmer Stenergard (M), Rikard Larsson (S), Mattias Karlsson i Luleå (M), Ludvig Aspling (SD), Teresa Carvalho (S), Ida Gabrielsson (V), Katarina Brännström (M), Emilia Töyrä (S), Hans Eklind (KD), Björn Petersson (S), Bengt Eliasson (L), Jonas Andersson i Skellefteå (SD), Arin Karapet (M), Mattias Vepsä (S), Jennie Åfeldt (SD) och Jonny Cato (C).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlar utskottet ett femtiotal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2021/22. Yrkandena handlar om arbetskraftsinvandring, villkor för arbetstillstånd, handläggningstider och missbruk av regelverket samt om uppehållstillstånd för forskning och studier. I betänkandet behandlas även fem yrkanden väckta med anledning proposition 2021/22:134 Skärpta och förbättrade regler om arbetskraftsinvandring som handlar om bl.a. forskning och studier.

En redovisning av de behandlade yrkandena finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Arbetskraftsinvandring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår yrkanden om bl.a. behovsprövad arbetskraftsinvandring, villkoren för arbetstillstånd, handläggningstider och åtgärder mot missbruk av regelverket.

Jämför reservation 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (V), 5 (KD), 6 (SD), 7 (KD), 8 (SD), 9 (M), 10 (SD), 11 (L), 12 (M), 13 (SD), 14 (C), 15 (V), 16 (KD) och 17 (SD, KD) samt det särskilda yttrandet (M).

Gällande ordning

Visering

Så kallade Schengenviseringar regleras i EU:s viseringskodex, dvs. Europaparlamentets och rådets förordning EG nr 810/2009 om införande av en gemenskapskodex om viseringar. Den ska tillämpas på alla tredjelandsmedborgare som är skyldiga att ha visering när de passerar medlemsstaternas yttre gränser. Förordningen gäller viseringar för transiteringar eller planerade vistelser på medlemsstaternas territorium som inte varar längre än tre månader.

Därutöver får nationell visering beviljas för inresa och vistelse i Sverige för längre tid än tre månader och högst ett år, enligt 3 kap. 4 § utlänningslagen (2005:716), förkortad UtL. Det krävs då att det finns särskilda skäl.

Arbetstillstånd

En utlänning som ska arbeta i Sverige på grund av en anställning här eller utomlands ska ha ett arbetstillstånd (2 kap. 7 § UtL). Från denna huvudregel finns det ett antal undantag för vissa utlänningar, bl.a. medborgare i de nordiska länderna samt personer med uppehållsrätt eller permanent uppehållstillstånd i Sverige (2 kap. 8 c § UtL).

Utlänningen ska ha ansökt om arbetstillstånd och fått det beviljat före inresan i landet (6 kap. 4 § UtL). Vissa undantag från denna regel finns dock, bl.a. för ärenden som gäller förlängning av arbetstillstånd.

Arbetstillstånd får inte ges för längre tid än två år och inte för längre tid än anställningstiden (6 kap. 2 a § UtL). Den sammanlagda tillståndstiden får vara högst fyra år, eller sex år om det finns särskilda skäl. Ett arbetstillstånd ska knytas till en viss arbetsgivare och avse ett visst slags arbete, men efter en sammanlagd tillståndstid om två år ska tillståndet enbart knytas till ett visst slag av arbete.

Migrationsverket ska enligt 5 kap. 12 § utlänningsförordningen (2006:97), förkortad UtF, besluta om en förteckning över slag av arbeten inom vilka det

finns en stor efterfrågan på arbetskraft. En sådan förteckning ska upprättas i samråd med Arbetsförmedlingen som i sin tur ska lämna sammanslutningar av arbetsgivare respektive arbetstagare tillfälle att yttra sig.

Ett tillstånd för säsongarbete beviljas i form av ett arbetstillstånd för säsongarbete om vistelsen inte överstiger 90 dagar. För en längre vistelse beviljas ett uppehålls- och arbetstillstånd för säsongarbete.

Ett tillstånd för säsongarbete får inte beviljas för längre tid än anställningstiden och inte för längre tid än utlänningens pass gäller (6 c kap. 9 § UtIL). Den sammanlagda tillståndstiden för ett eller flera tillstånd för säsongarbete får inte överstiga sex månader under en tolvmånadersperiod. Det finns enligt 6 c kap. 10 § UtIL möjligheter att förlänga tillståndstiden med beaktande av 6 c kap. 9 § UtIL.

Av 5 c kap. 1 § UtIF framgår att ett ärende om tillstånd för säsongarbete enligt 6 c kap. 1 § UtIL ska avgöras senast 90 dagar från det att ansökan lämnades in.

Upphållstillstånd

En utlänning som vistas i Sverige i mer än tre månader ska även ha ett uppehållstillstånd (2 kap. 5 § UtIL). Från detta krav finns ett antal undantag, t.ex. för medborgare i de nordiska länderna och personer med uppehållsrätt.

Enligt 5 kap. 10 § UtIL får ett tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas en utlänning som önskar vistas här i landet för arbete, studier, besök eller för att bedriva näringsverksamhet. Upphållstillståndet beviljas för samma tid som arbetstillståndet.

För permanent uppehållstillstånd krävs att utlänningen under fyra av de sju senaste åren har haft uppehållstillstånd för arbete (5 kap. 5 § UtIL).

I 4 kap. 21 b § UtIF anges att ett ärende om uppehållstillstånd för arbete och ett arbetstillstånd enligt 6 kap. 2 § UtIL ska avgöras senast inom fyra månader från det att ansökan lämnades in. Om det finns särskilda skäl eller om ansökan behöver kompletteras får tiden förlängas. Om ärendet inte har avgjorts inom denna tid får sökanden begära att ärendet ska avgöras enligt 12 § förvaltningslagen (2017:900) även om kravet på avgörande inom sex månader enligt den paragrafen inte är uppfyllt.

EU-blåkort

I 6 a kap. UtIL finns särskilda bestämmelser om EU-blåkort vid högkvalificerad anställning. Bestämmelserna har sin grund i EU:s blåkortsdirektiv (2009/50/EG). Enligt 6 a kap. 1 § UtIL krävs för tillstånd bl.a. att utlänningen har erbjudits en högkvalificerad anställning i Sverige med en anställningstid om minst ett år och med en lön om minst en och en halv gånger den genomsnittliga bruttoårslönen i Sverige. En anställning ska anses vara högkvalificerad om den förutsätter att utlänningen har relevant och särskild kompetens för den i form av slutförda studier som motsvarar 180 högskolepoäng eller fem års yrkeserfarenhet inom det yrke eller den bransch som

anställningen avser. Om den högkvalificerade anställningen gäller ett reglerat yrke ska utlänningen styrka behörigheten att få utöva yrket i Sverige.

Tillståndstiden för ett EU-blåkort ska vara högst två år, med möjlighet till förlängning. Den sammanlagda tillståndstiden för ett eller flera EU-blåkort får inte överstiga fyra år (6 a kap. 5 § UtL). Under de första två åren ska ett EU-blåkort knytas till en viss anställning och avse ett visst slag av arbete. Därefter ska ett EU-blåkort endast knytas till ett visst slag av arbete. Om anställningen upphör under tillståndstiden får utlänningen vistas i Sverige under tre månader för att söka ny anställning, räknat från när anställningen upphörde (6 a kap. 7 § UtL).

Ett ärende om EU-blåkort ska avgöras inom 90 dagar från det att ansökan lämnades in (5 a kap. 1 § UtIF). Om ärendet behöver kompletteras får tiden förlängas.

Normalt krävs att en ansökan om EU-blåkort görs före inresan i Sverige (6 a kap. 4 § UtL). Det finns dock vissa undantag, bl.a. för en utlänning som vistats i en annan EU-stat i 18 månader och under denna period haft EU-blåkort utfärdat av den staten, om ansökan lämnas in senast en månad efter inresan i Sverige.

När det gäller förutsättningarna för att beviljas uppehålls- och arbetsstillstånd för företagsintern förflyttning, s.k. ICT-tillstånd, återfinns dessa i 6 b kap. UtL. Chefer, specialister och praktikanter som ska tjänstgöra i Sverige i mer än 90 dagar kan komma i fråga för ett sådant tillstånd.

Familjemedlemmar

Familjemedlemmar till en utlänning som har beviljats tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete får enligt 4 kap. 4 a § UtIF beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd. Det handlar bl.a. om make eller sambo och släktingar i rakt nedstigande led. Upphållstillstånd ska beviljas i samma omfattning som för den utlänning som det finns anknytning till.

Familjemedlemmar till en innehavare av ett EU-blåkort ska beviljas uppehållstillstånd, som ska gälla för samma tid som EU-blåkortet (6 a kap. 10 § UtL).

Något krav på att kunna försörja sina familjemedlemmar eller ha en bostad gäller inte för utlänningar som har uppehållstillstånd för arbete eller EU-blåkort.

Försörjningskrav, lönekrav och övriga villkor för tillstånd

Arbetsstillstånd enligt reglerna för arbetskraftsinvandring får ges till en utlänning som har erbjudits en anställning om anställningen gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig och om lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen (6 kap. 2 § första stycket UtL). Att utlänningen kan försörja sig på anställningen ställer i första hand krav på att arbetstiden är av sådan omfattning att inkomsten inte är så låg att

utlänningen behöver försörjningsstöd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) för att täcka kostnaderna för bl.a. boende och uppehälle. Enligt praxis innebär detta att utlänningens inkomst måste uppgå till minst ett visst schablonmässigt bestämt belopp, för närvarande 13 000 kronor brutto per månad. För att säkerställa att lön, försäkringsskydd och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen ska Migrationsverket som huvudregel ge sammanslutningar av arbetstagare inom det verksamhetsområde som tillståndet avser tillfälle att yttra sig i ärendet (5 kap. 7 a § UtIF).

Ett ytterligare krav för arbetstillstånd är att rekryteringsförfarandet är förenligt med Sveriges åtaganden inom EU.

Enligt 6 a kap. 1 § UtIL krävs för s.k. EU-blåkort bl.a. att utlänningen har erbjudits en högkvalificerad anställning i Sverige med en anställningstid om minst ett år med en lön om minst en och en halv gånger den genomsnittliga bruttoårslönen i Sverige (lönetröskeln) samt att lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Vidare krävs att utlänningen har, eller har ansökt om, en heltäckande sjukförsäkring som gäller i tre månader från inresan i Sverige och att rekryteringsförfarandet är förenligt med Sveriges åtaganden inom EU.

För att beviljas ett tillstånd för säsongarbete krävs att en utlänning har erbjudits en tidsbegränsad anställning som säsongarbetare i Sverige av en arbetsgivare som är etablerad i Sverige och att anställningen gör det möjligt att försörja sig (6 c kap. 1 § UtIL). Vidare krävs det att lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Utlänningen ska även ha eller ha ansökt om en heltäckande sjukförsäkring som gäller i Sverige. I övrigt krävs att utlänningen har tillgång till en bostad med lämplig standard och att rekryteringsförfarandet är förenligt med Sveriges åtaganden inom EU.

Kontrollåtgärder och straff

Migrationsverket får kontrollera att den som har beviljats arbetstillstånd enligt 6 kap. 2 § UtIL har påbörjat arbetet inom fyra månader från tillståndets första giltighetsdag och att förutsättningarna för arbetstillstånd enligt den bestämmelsen är uppfyllda under tillståndstiden (6 kap. 6 a § UtIF).

Vidare ska en arbetsgivare till en utlänning som beviljats arbetstillstånd enligt 6 kap. 2 § UtIL på begäran av Migrationsverket lämna skriftlig uppgift om de villkor som gäller för utlänningens anställning. Eftersom uppgifterna enligt 6 kap. 6 b § UtIF lämnas på heder och samvete blir 15 kap. 10 § brottsbalken om osann eller vårdslös försäkran tillämplig. Böter eller fängelse i högst sex månader eller, om brottet är grovt, fängelse i högst två år kan då komma i fråga.

Enligt 5 § 1 förordningen (2019:502) med instruktion för Migrationsverket ska myndigheten vidta åtgärder för att motverka missbruk av regler, felaktiga utbetalningar och bidragsbrott.

En utlänning som uppsåtligen eller av oaktsamhet har anställning eller bedriver verksamhet som kräver arbetstillstånd utan att ha ett sådant tillstånd döms till böter (20 kap. 3 § UtIL).

Därutöver döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet har en utlänning anställd som inte har rätt att vistas i Sverige eller saknar föreskrivet arbetstillstånd till böter eller fängelse i högst ett år (20 kap. 5 § UtIL).

Vidare döms till böter, eller när omständigheterna är försvårande till fängelse i högst sex månader, den som uppsåtligen eller av oaktsamhet inte gör anmälan som föreskrivs i en förordning som har utfärdats med stöd av utlänningslagen (20 kap. 6 § UtIL). Detta gäller även den som i en anmälan eller ett ansökningsärende enligt utlänningslagen eller enligt en förordning som har utfärdats med stöd av utlänningslagen medvetet lämnar oriktiga uppgifter eller medvetet låter bli att tala om något förhållande av betydelse.

En fysisk eller juridisk person som har en utlänning anställd ska betala en särskild avgift om utlänningen inte har rätt att vistas i Sverige eller saknar föreskrivet arbetstillstånd (20 kap. 12 § UtIL). Även en uppdragsgivare kan under vissa omständigheter bli ansvarig att betala en särskild avgift (20 kap. 12 a § UtIL).

Som en särskild rättsverkan får den som har begått ett brott genom att ha en anställd utlänning som inte har rätt att vistas i Sverige för en tid av högst fem år fräntas sin rätt till en del av eller alla offentliga stöd, bidrag och förmåner som har beviljats men ännu inte betalats ut eller kommit honom eller henne till del (20 kap. 15 § UtIL). Även en återbetalningsskyldighet kan komma i fråga (20 kap. 16 § UtIL).

Polismyndigheten får sedan den 1 juli 2018 genomföra en inspektion för att kontrollera om en arbetsgivare har en utlänning anställd som inte har rätt att vistas i Sverige eller har rätt att vistas här men saknar arbetstillstånd, s.k. arbetsplatsinspektioner (9 kap. 14 § UtIL). Inspektioner får endast genomföras inom verksamhetssektorer som är identifierade som risksektorer i enlighet med artikel 14 i det s.k. sanktionsdirektivet (2009/52/EG). En inspektion får genomföras på arbetsplatser och i lokaler där arbetsgivaren bedriver näringsverksamhet och utan att arbetsgivaren underrättas i förväg (9 kap. 15 § UtIL).

För en arbetsgivare som inte har kontrollerat utlänningens rätt att vistas i Sverige men som har en utlänning anställd som inte har rätt att vistas här gäller lagen (2013:644) om rätt till lön och annan ersättning för arbete utfört av en utlänning som inte har rätt att vistas i Sverige. En utlänning som har utfört arbete under sådana förhållanden har rätt till lön och annan ersättning från sin arbetsgivare (4 § samma lag). Vid tvist mellan utlänningen och arbetsgivaren ska, om inte någon av dem visar annat, lönen eller ersättningen anses motsvara den minimilön och ersättning som följer av kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen (5 § samma lag). Utlänningen ska vidare anses ha utfört tre månaders heltidsarbete.

Motionerna

Arbetskraftsinvandring

Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) begär i kommittémotion 2021/22:3839 förändrade regler för uppehållstillstånd för högkvalificerad arbetskraft (yrkande 1). I motionen anges att för att anses som högkvalificerad arbetskraftsinvandrare bör det som huvudregel ställas krav på universitets- eller högskoleexamen samt lön på en viss nivå. Vid en ytterligare högre lönenivå bör inte kravet på examen ställas. Det handlar då om särskilt eftertraktad kompetens. Motionärerna anser att högkvalificerade personer bara ska behöva ett tidsbegränsat uppehållstillstånd och att ett permanent uppehållstillstånd därefter ska kunna beviljas i ett tidigare skede än i dag, t.ex. efter tre år i stället för fyra. Högkvalificerade arbetskraftsinvandrare ska också kunna byta arbetsgivare tidigare än i dag. Även i kommittémotion 2021/22:4441 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6 begärs att möjligheten att bevilja högkvalificerade arbetskraftsinvandrare permanent uppehållstillstånd tidigare än vad som är fallet i dag bör ses över.

I partimotion 2021/22:2550 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) förespråkas i yrkande 2 en behovs- och kompetensbaserad arbetskraftsinvandring. Varje arbetsmarknad bör sträva efter en långsiktig balans inom landet, men möjligheten att vid behov komplettera den svenska arbetsmarknaden med utländsk arbetskraft bör finnas. Det finns även ett värde i fruktsamma utbyten av kompetens och erfarenheter. Det måste emellertid finnas ett verkligt behov av arbetskraftsinvandringen, den ska vara högkvalificerad och den ska uppfylla en rad krav som garanterar att Sveriges bästa hamnar i centrum. Ett liknande motionsyrkande finns i kommittémotion 2021/22:2565 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 4. I kommittémotion 2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) begärs i yrkande 1 en återinförd myndighetsbaserad arbetsmarknadsprövning. Motionärerna anför att utrymmet på arbetsmarknaden för personer med låga kvalifikationer har minskat. Upphålls- och arbetstillstånd bör därför endast ges om det råder brist inom ett visst yrke. I yrkande 16 föreslår motionärerna att det införs en möjlighet att byta arbetsgivare och yrkestitel. Arbetstillståndet bör knytas till en yrkeskategori snarare än till en specifik arbetsgivare. En särskild myndighetsbaserad arbetsmarknadsprövning ska göras vid varje tillfälle då en utlänning byter yrke eller arbetsgivare. Detta kan även bidra till en utsällning av oseriösa arbetsgivare. Även i motion 2021/22:255 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 1 begärs att behovsprövad arbetskraftsinvandring införs för att säkerställa att arbetstillfällena på den svenska arbetsmarknaden i första hand går till befintliga arbetslösa invånare. I yrkande 2 föreslås att högkvalitativ arbetskraftsinvandring prioriteras framför lågkvalitativ eftersom det dels är enklare att vid behov utbilda inhemsk lågkvalificerad arbetskraft, dels minskar risken för att förlora kompetens som behövs.

Kristina Yngwe m.fl. (C) begär i kommittémotion 2021/22:3650 yrkande 20 ett tillkännagivande om att underlätta möjligheterna att ta in utländsk

arbetskraft genom att anpassa ansökningsprocesserna bättre till de gröna näringarnas behov. Motionärerna understryker att en särskild utmaning för de gröna näringarna är att säkerställa tillgång till den arbetskraft som behövs. Många livsmedelsrelaterade företag är säsongsbetonade och därför beroende av tillfälligt anställd, kompetent arbetskraft.

I kommittémotion 2021/22:469 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 16 i denna del anges att ett rättvist system för arbetskraftsinvandring måste utformas. Motionärerna anser att det måste finnas garantier för att de som invandrar inte utnyttjas och inte heller används för att dumpa löne- och arbetsvillkoren på den svenska arbetsmarknaden. För det första bör arbetsgivaren kunna visa att rekryteringen bygger på en faktisk brist på arbetskraft. För det andra måste arbetserbjudandet vara juridiskt bindande och för det tredje bör det ställas krav på heltidsanställning.

I kommittémotion 2021/22:4442 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del begärs att regeringen snarast bör utreda och lämna förslag till en arbetskraftsinvandring fri från missbruk och exploatering. Enligt motionärerna bör en s.k. näringsprövning införas. Om förslag om ett s.k. lönegolv införs kan en fri arbetskraftsinvandring över lönegolvet tillåtas. På så sätt skapas bättre förutsättningar för den högkvalificerade arbetskraftsinvandringen samtidigt som den omöjliggör för företaget att missbruka och exploatera arbetskraft. Eftersom ett flertal bristyrken understiger lönegolvet måste undantag kunna göras. Det ska gälla faktiska bristyrken som inte inhemsk arbetskraft med enkelhet kan ta. Hit hör vissa vårddyrken, såsom sjuksköterska och undersköterska, men även exempelvis ingenjörsyrken, CNC-operatörer och arborister. Näringsprövningen ska göras av relevanta myndigheter utan direkt inblandning av arbetsmarknadens parter.

I motion 2021/22:3738 av Mathias Tegnér m.fl. (S) anförs att arbetskraftsinvandringen har lett till omfattande invandring till jobb där det inte finns någon brist och att många luras till Sverige. En striktare prövning vid ansökan om arbetskraftsinvandring behöver därför införas. Centrum för arbetskraft med hög kompetens, ibland kallade one-stop-shops, bör införas och reglerna för experter, gästforskare och utländska studenter ses över.

Lönekrav

I kommittémotion 2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 7 föreslås att ett lönekrav motsvarande medianlön införs för arbetskraftsinvandring. En medianlön för hela arbetsmarknaden i Sverige motsvarar enligt statistik från Statistiska centralbyrån 31 700 kronor i månaden. Säsong- och forskningsanställda bör dock undantas från lönekravet.

I kommittémotion 2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) finns i yrkande 3 krav på ett uttryckligt lönegolv. I motionen anges att oavsett krav på höga kvalifikationer och konstaterad arbetskraftsbrist måste det fastställas en absolut lägsta lönenivå. Det vill säga att arbetskraftsinvandring över

huvud taget inte ska vara möjlig om lönen understiger en viss fastslagen nivå. Det bör utredas var denna lägsta nivå ska ligga.

I kommittémotion 2021/22:4214 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 47 föreslår motionärerna att lönegolvet för arbetskraftsinvandring höjs. Motionärerna menar att arbetskraftsinvandringen även fortsättningsvis ska vara fri om lönen överstiger medellönen. Ett lönegolv på 35 000 kronor i månaden (som är snittlönen i Sverige) ska gälla för arbetstillstånd. Inom vissa branscher, där det finns ett behov av kvalificerad arbetskraft, är en undre gräns för månadslön dock inte praktiskt möjlig. Även i kommittémotion 2021/22:4442 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del finns förslag om ett lönegolv.

Övriga krav för tillstånd

Fredrik Schulte (M) begär i motion 2021/22:3048 yrkande 8 att arbetstillstånd bör ersättas med ett generellt krav på att lönen ska motsvara de faktiska lönenivåerna inom berörd bransch. I yrkande 9 anges att försörjningskravet för arbetstillstånd måste göras mer flexibelt och inte fastna vid en strikt tillämpad inkomstgräns på dagens 13 000 kronor per månad. Vidare begär motionären att förbudet mot att ha flera anställningar för att kunna få eller behålla ett arbetstillstånd bör strykas (yrkande 11).

I kommittémotion 2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) anges att arbetskraftsinvandring ska ske på svenska villkor och att krav på heltid ska införas (yrkandena 2 och 4). I motionen anges att arbetskraftsinvandringen måste ske på rimliga villkor för att arbetskraftsinvandrare inte ska utnyttjas eller fara illa. De villkor som arbetsmarknadens parter kommit överens om ska alltså vara normerande för arbetskraftsinvandringen. Det bör också vara möjligt att ställa krav så att den som har ett arbetstillstånd inte ligger samhället till last. I dag finns ett s.k. försörjningskrav, dvs. ett krav på en absolut lägsta inkomst från anställningen, som i praxis har bestämts till 13 000 kronor per månad. Denna nivå är för låg. Vidare bör det ställas krav på heltidsarbete för att få tillstånd. Om det finns ett verkligt behov av utländsk arbetskraft är det rimligt att arbetstagaren också arbetar heltid. Härigenom undviks även undanträngningseffekter, alltså att utlänningar anställs i stället för personer som redan befinner sig i Sverige. I yrkande 6 föreslås att det ska ställas krav på bostad för att arbetstillstånd ska kunna beviljas och att kravet ska motsvara det som gäller vid anhöriginvandring. I yrkande 7 ställs krav på heltäckande sjukförsäkring. I yrkande 9 efterfrågar motionärerna tydligare krav för att EU-blåkort ska beviljas. Det ska bl.a. krävas att utlänningen faktiskt ordnar en heltäckande sjukförsäkring för sin vistelse.

Administration och handläggningstider

Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) föreslår i kommittémotion 2021/22:3839 yrkande 4 att det införs en myndighetsgemensam kontaktpunkt för högkvalificerad arbetskraft, s.k. one-stop-shop, för att underlätta kontakten med myndigheter såsom Skatteverket, Försäkringskassan och Migrationsverket.

Företag som rekryterar arbetskraftsinvandrare, och även individerna själva, kan därigenom få information om t.ex. personnummer eller bankkonton. I yrkande 6 föreslår motionärerna att en ny ordning för prövning av arbetstillstånd bör utredas och även omfatta vissa andra frågor, såsom tillstånd för gäststudenter och doktorander samt vissa viseringar, däribland turistvisum. Lars Hjalmered (M) föreslår i motion 2021/22:2717 yrkande 1 att det på grund av de senare årens långa handläggningstider hos Migrationsverket bör övervägas att lägga ansvaret på en annan myndighet, såsom Skatteverket. I yrkande 5 föreslås att olika åtgärder för att snabba på hanteringen bör övervägas. Myndighetsadministrationen måste underlättas för personer som kommer till Sverige för att studera, arbeta, starta företag eller investera pengar.

Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) lyfter i kommittémotion 2021/22:2547 yrkande 13 fram behovet av tydliga regler och en lätthanterlig ansökningsprocess. För att Sverige ska framstå som ett attraktivt land för högkvalificerad internationell arbetskraft bör regeringen ge Migrationsverket i uppdrag att förtydliga vilka regler som gäller samt förenkla ansökningsprocessen så att den som är intresserad av att söka arbete i Sverige tidigt kan överblicka vilka krav som kommer att ställas. I yrkande 14 föreslår motionärerna en 30-dagarsgaranti vid komplett ansökan om arbetstillstånd. I yrkande 15 begärs att regeringen snarast vidtar åtgärder för att garantera att andra ärendekategorier inte påverkar handläggningstiden för arbetsmarknads- och studerandeärenden negativt.

I kommittémotion 2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 10 anförs att åtgärder för att korta handläggningstiderna för arbetstillståndsansökningar måste vidtas. Sverige ska enligt motionärerna vara ett attraktivt land som människor med viktig kompetens vill flytta till, och det ska gå snabbt och enkelt att ansöka om arbetstillstånd.

Åtgärder mot missbruk av regelverket

I kommittémotion 2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 10 föreslås att ett stopp införs för arbetskraftsinvandring för personliga assistenter. Motionärerna anför att arbetskraftsinvandringen när det gäller personliga assistenter i alltför stor utsträckning är förenad med missbruk och fusk för att den ska vara motiverad. Det bör därför snarast utredas om ett stopp för arbetskraftsinvandring till Sverige i yrket som personlig assistent i dessa fall bör införas. I yrkande 12 föreslås bl.a. att det bör införas ett helt nytt brott, arbetskraftsmissbruk, för att tydliggöra allvaret med missbruk av systemet för arbetskraftsinvandring. Inom ramen för det nya brottet ska straffen för befintliga straffbelagda handlingar skärpas, och det straffrättsliga området kan också utökas ytterligare. Även andra sanktioner såsom näringsförbud eller företagsbot kan enligt motionärerna användas i ökad utsträckning för att beivra missbruk. Regeringen bör skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag om detta. I motion 2021/22:1451 av Borian Åberg (M) efterfrågas i yrkande 2 åtgärder mot missbruk av regelverket för arbetskraftsinvandring och i

yrkande 3 en översyn av reglerna för arbetskraftsinvandring av lågkvalificerad arbetskraft. Samma motionär begär i motion 2021/22:1487 yrkande 4 att Migrationsverket inte ska bevilja arbetstillstånd för personliga assistenter.

I kommittémotion 2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkande 19 föreslår motionärerna ökad kontroll och mer samarbete mellan myndigheter. För att minimera risken för missbruk av systemet krävs det att ansvariga myndigheter kontinuerligt utför väl utformade kontroller av utbetald lön och inbetald skatt enligt anställningsavtal, tecknade försäkringar och liknande. Kontrollerna bör så långt som möjligt ske automatiskt, exempelvis genom direkta slagningar i Skatteverkets system, något som redan sker när det gäller folkbokföringsuppgifter. I yrkande 20 begärs ett tillkännagivande om arbetsplatsinspektioner. Oanmälda fysiska arbetsplatsinspektioner bör genomföras i större omfattning för att säkerställa att det inte rör sig om skenavtal och att arbetsvillkoren efterlevs. Arbetsplatsinspektionerna bör inte begränsas till särskilt definierade riskbranscher. Vidare begär motionärerna i yrkande 21 att vid grövre eller upprepade fel ska både arbetsgivare och arbetstagare drabbas av påföljder om de bedöms ha missbrukat systemet. I annat fall ska endast den ansvariga parten bestraffas. Indraget arbetstillstånd för den enskilde och förbud mot att anlita utländsk arbetskraft för företag ska vara möjligt. Existerande bestämmelser om sanktioner och straff enligt utlänningslagen bör både komma till användning oftare och skärpas. I yrkande 22 efterfrågar motionärerna en särskild satsning mot missbruk kring utländska jordbruksarbetare. Verksamheten präglas av osäkra anställningsformer, tvivelaktiga löneförhållanden och dålig uppföljning av grundläggande villkor. Regeringen måste se till att kryphål täpps till och anständiga anställningsvillkor garanteras och bör därför snarast vidta åtgärder för att reda ut missförhållandena med särskilt fokus på kontroller och uppföljning. I kommittémotion 2021/22:2552 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkas att regeringen ska skärpa straffen för illegalt arbete så att påföljden blir omedelbar utvisning och förbud att återvända till Sverige samt att bötesstraffet höjs (yrkande 5). Migrationsverket och gränspoliserna bör prioritera arbetet med att beivra illegalt arbete. I yrkande 6 efterfrågar motionärerna krafttag mot företag som anställer utlännings utan tillstånd. Motionärerna anför bl.a. att Migrationsverket och andra myndigheter bör få tydliga direktiv om att ta dessa problem på allvar och straffa företag som gjort sig skyldiga till att anställa utlännings utan tillstånd. Det bör enligt motionärerna även övervägas om företag som fällt för detta brott inte längre ska kunna förekomma i ärenden om arbetstillstånd.

Enligt kommittémotion 2021/22:3516 av Jonny Cato m.fl. (C) yrkande 13 bör problemen med fusk och utnyttjande inom arbetskraftsinvandringen lösas. Motionärerna är därför positiva till att detta nu ses över. Även de problem som finns med fusk inom personlig assistans behöver lösas. I yrkande 14 föreslås att nya regler införs, som innebär att en arbetstillståndsansökan kan avslås om syftet med ansökan är ett annat än arbete, t.ex. att utnyttja välfärdssystemet.

I kommittémotion 2021/22:469 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 16 i denna del anges att ett rättvist system för arbetskraftsinvandring måste utformas.

Bland annat bör det ställas krav på att en vandelsprövning görs av de arbetsgivare som söker arbetstillstånd för utländska arbetstagare innan arbetstillstånd beviljas. Vidare bör arbetstagare som träder fram och berättar om missförhållanden hos arbetsgivaren få stanna i Sverige tillståndstiden ut och skadestånd tilldelas den arbetstagare som drabbas. Slutligen bör straff införas för arbetsgivare som utnyttjar arbetskraftsinvandrare.

I kommittémotion 2021/22:4214 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 48 föreslås att arbetet mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring stärks. Motionärerna anför att det finns uppgifter om organiserade upplägg där fattiga människor kommer till Sverige och utnyttjas inom personlig assistans.

Utskottets ställningstagande

Mot bakgrund av de demografiska utmaningar som Sverige står inför är det viktigt att stärka Sveriges attraktionskraft när det gäller arbetskraftsinvandring. Arbetskraftsinvandringen till Sverige är också viktig för många företag som växer och utvecklas. En väl fungerande arbetskraftsinvandring underlättar för arbetsgivare som har behov av att rekrytera arbetskraft från länder utanför EES-området och för utlänningar som vill komma till Sverige för att arbeta. Arbetskraftsinvandring kan också enligt utskottets mening bidra till ökat välbefinnande och tillväxt i Sverige och möjliggöra för individer att utvecklas och få en bättre livssituation.

När det gäller principerna för arbetskraftsinvandring föreslås i ett antal motioner ändringar av regelverket så att det blir mer behovs- och kompetensbaserat och att ett s.k. lönegolv ska införas för arbetskraftsinvandring. Utskottet kan konstatera att det nuvarande systemet för arbetskraftsinvandring i princip inte gör skillnad på olika typer av arbetskraftsinvandrare baserat på t.ex. utbildnings- eller lönenivå eller olika yrkeskategorier, med undantag för bestämmelserna om EU-blåkort för högkvalificerad anställning. Sedan 2008 gäller att det är arbetsgivaren som avgör om det finns ett behov av att rekrytera arbetskraft utanför landet och vilken kompetens som i sådana fall efterfrågas. Dagens regelverk utgår också från att arbetstagaren endast har en anställning. Utskottet anser att detta ligger i linje med att arbetstillstånd beviljas för att avhjälpa en enskild arbetsgivares svårighet att rekrytera och att det är mot en viss anställning som villkoren för tillståndet prövas. Dessutom underlättar detta Migrationsverkets kontroll och bidrar till att upprätthålla en reglerad invandring.

Utskottet vill även peka på att regeringen nyligen i proposition 2021/22:134 Skärpta och förbättrade regler om arbetskraftsinvandring lämnar förslag för att göra det lättare för högkvalificerade att komma till och arbeta i Sverige. Den internationella konkurrensen om arbetskraft är också hög inom vissa yrken, och Sverige behöver stärka sin attraktionskraft. Utskottet noterar att det därför lämnas en rad olika förslag för att förbättra och utveckla regelverket, som exempelvis åtgärder för att motverka s.k. kompetensutvisningar, samt att ett nytt uppehållstillstånd för högkvalificerade som vill söka arbete föreslås.

Som utskottet konstaterat ovan gör nuvarande regler i princip inte skillnad på olika typer av arbetskraftsinvandrare baserat på bl.a. utbildnings- eller lönenivå. För att kunna beviljas ett arbetstillstånd ställs dock ett antal generella krav. För det första ska utlänningen ha erbjudits en anställning som gör det möjligt att försörja sig. Detta s.k. försörjningskrav ställer i första hand krav på arbetstiden. Den måste vara av sådan omfattning att inkomsten inte är så låg att den anställde behöver försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen för att klara bostad och uppehälle. För det andra krävs att lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Därutöver finns ett s.k. EU-blåkort, där det bl.a. krävs att utlänningen har erbjudits en högkvalificerad anställning med en lön om minst en och en halv gånger den genomsnittliga bruttoårslönen i Sverige (löneträskeln).

Utskottet anser alltså att det nuvarande systemet för arbetskraftsinvandring övergripande och sett till helheten är väl avvägt. Utskottet ser därmed inte skäl för riksdagen att nu rikta ett tillkännagivande till regeringen om förändrade regler för högkvalificerad arbetskraft. Motionerna 2021/22:3839 (M) yrkande 1 och 2021/22:4441 (M) yrkande 6 avstyrks därmed. Även motionerna 2021/22:2550 (SD) yrkande 2, 2021/22:2565 (SD) yrkande 4, 2021/22:2547 (SD) yrkandena 1 och 16, 2021/22:255 (SD) yrkandena 1 och 2, 2021/22:469 (V) yrkande 16 i denna del, 2021/22:4442 (KD) yrkande 5 i denna del och 2021/22:3738 (S) om behovs- och kompetensbaserad arbetskraftsinvandring och motion 2021/22:3650 (C) yrkande 20 om att säkerställa tillgång till arbetskraft för de gröna näringarna avstyrks.

Med det anförda avstyrks också motionerna 2021/22:3839 (M) yrkande 7, 2021/22:2547 (SD) yrkande 3, 2021/22:4214 (KD) yrkande 47 och 2021/22:4442 (KD) yrkande 5 i denna del om krav på införande av ett s.k. lönegolv. Utskottet avstyrker också motionerna 2021/22:2547 (SD) yrkandena 2, 4, 6, 7 och 9 samt 2021/22:3048 (M) yrkandena 8, 9 och 11 om kraven i övrigt för arbetstillstånd.

Utskottet, som noterar att Utredningen om arbetskraftsinvandring har haft i uppdrag att ta ställning till hur marknadsföringen av Sverige som ett land för högkvalificerad arbetskraftsinvandring och företagande kan förbättras, kan inte heller ställa sig bakom yrkanden om en myndighetsgemensam kontaktpunkt för högkvalificerad arbetskraft, en ny ordning för prövning av tillstånd och en lätthanterlig ansökningsprocess. Motionerna 2021/22:3839 (M) yrkandena 4 och 6, 2021/22:2717 (M) yrkandena 1 och 5 och 2021/22:2547 (SD) yrkande 13 avstyrks därför.

Av Migrationsverkets årsredovisning för 2021 framgår att den genomsnittliga handläggningstiden i arbetsmarknadsärenden blev kortare på grund av att en större andel ärenden med litet utredningsbehov avgjordes än året innan. Som en effekt av för låg bemanning inom ärendeslaget ökade dock antalet öppna ärenden, kötiden blev längre och andelen öppna ärenden inom författningsstyrd tid minskade, främst inom förlängningsärenden. När det gäller yrkanden om problem med långa handläggningstider kan utskottet konstatera

att regeringen har gett Migrationsverket i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att korta handläggningstiderna avsevärt och angett att handläggningstiderna för ansökningar om uppehållstillstånd på grund av bl.a. arbete ska vara så korta som möjligt. Vidare anges i förordningen med instruktion för Migrationsverket att myndigheten ska verka för att handläggningstiderna för arbetstillstånd blir så korta som möjligt utifrån ärendets beskaffenhet. Utskottet noterar att genomsnittlig tid från ansökan till beslut vid förlängning av arbetstillstånd under 2021 var cirka fyra månader (prop. 2021/22:134). Enligt utskottets mening är det ytterst viktigt att handläggningstiderna för tillståndsärenden hålls så korta som möjligt. Utskottet ser dock inte skäl för riksdagen att nu rikta ett tillkännagivande till regeringen om handläggningstider eller om att införa en s.k. 30-dagarsgaranti. Motionerna 2021/22:2547 (SD) yrkandena 14 och 15 samt 2021/22:3380 (L) yrkande 10 avstyrks därför.

Åtgärder mot missbruk av regelverket

Enligt utskottets mening måste regelverket för arbetskraftsinvandring uppfattas som skäligen och förutsebart av dem som berörs av det. För att upprätthålla legitimiteten för systemet för arbetskraftsinvandring är det därför viktigt att det finns en balans mellan å ena sidan åtgärder som avser att underlätta för arbetstagare och arbetsgivare och å andra sidan åtgärder som avser att motverka missbruk av regelverket och utnyttjande av utländska arbetstagare. Sverige har ett generellt och i internationellt sammanhang i många delar generöst system för arbetskraftsinvandring. Goda villkor och ordning och reda måste dock enligt utskottet gälla för alla arbetstagare i Sverige, och det är mycket angeläget att förhindra att arbetskraftsinvandrare som kommer till Sverige utnyttjas. Det förekommer emellertid att utlänningar i Sverige arbetar under villkor som inte motsvarar kraven enligt utlänningslagen.

Ett antal åtgärder för att motverka att utländsk arbetskraft utnyttjas på den svenska arbetsmarknaden har genomförts. Exempelvis har polisens möjligheter att utföra arbetsplatsinspektioner utökats (prop. 2017/18:176). När det gäller människohandel och annan exploatering av personer i arbete har det straffrättsliga skyddet stärkts genom lagändringar som trädde i kraft den 1 juli 2018 (prop. 2017/18:123). Det har t.ex. införts ett nytt gradindelade brott i 4 kap. 1 b § brottsbalken, människoexploatering, som bl.a. straffbelägger exploatering av personer i tvångsarbete eller arbete under uppenbart orimliga villkor.

Utskottet kan också konstatera att regeringen i den nyligen lämnade propositionen om skärpta och förbättrade regler för arbetskraftsinvandring föreslår att ett anställningsavtal ska krävas för att arbetstillstånd ska kunna beviljas. Vidare lämnas i propositionen en rad förslag för att komma till rätta med de s.k. kompetensutvisningarna. I propositionen anges att förslagen sammanfattningsvis syftar till att hitta en rimlig balans i systemet för att motverka framtida kompetensutvisningar, samtidigt som arbetskraftsinvandraren inte ska utnyttjas eller drabbas av en tidigare arbetsgivares misskötsamhet. Regeringen anger att det kan vara problematiskt att upptäcka systematiska och

återkommande fel eller misstag som arbetsgivare har försökt dölja och pekar bl.a. på att enligt 23 § förvaltningslagen ska Migrationsverket se till att ett ärende blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver och att myndigheten även har som generell uppgift att motverka missbruk av reglerna (5 § förordningen med instruktion för Migrationsverket). Regeringen anger vidare att den enligt sin arbetsmiljöstrategi för 2021–2025 (skr. 2020/21:92 s. 29) ska se över de behov av förändringar av regelverket om offentlighet och sekretess som kan krävas för att möjliggöra en förbättrad myndighetssamverkan. När det gäller arbetsgivares straffsanktionerade uppgiftsskyldighet anger regeringen att den nuvarande skyldigheten inte är tillräckligt besvärande för en arbetsgivare för att utgöra ett effektivt verktyg mot fusk och missbruk. Skyldigheten innebär att en arbetsgivare till en utlänning som beviljats arbetstillstånd på begäran av Migrationsverket ska lämna skriftlig uppgift om de villkor som gäller för utlänningens anställning och att uppgifterna ska lämnas på heder och samvete. Genom att uppgifterna ska lämnas på heder och samvete blir bestämmelserna om osann eller vårdslös försäkran i 15 kap. 10 § brottsbalken tillämpliga. En arbetsgivare kan dock undgå att göra sig skyldig till osann försäkran genom att undvika att svara på Migrationsverkets begäran. Regeringen föreslår därför att Migrationsverket vid vite ska få förelägga arbetsgivare till en utlänning som beviljats arbetstillstånd att lämna skriftlig uppgift om de villkor som gäller för utlänningens anställning. I propositionen föreslår regeringen också när det gäller förlängning av ett arbetstillstånd att ett sådant ska kunna vägras om tillståndet har förvärvats på ett bedrägligt sätt, ett bevis om tillståndet har förfalskats eller ändrats i något avseende, utlänningen vistas i Sverige av andra skäl än de som arbetstillståndet beviljades för eller det har funnits förutsättningar för att återkalla tidigare tillstånd i vissa fall. Regeringen föreslår också en utvidgning av brottet organiserande av människosmuggling. Utvidgningen innebär att även den som i vinstsyfte planlägger eller organiserar verksamhet som är inriktad på att främja att utlänningar reser till Sverige med tillstånd som har utfärdats på grundval av osanna uppgifter ska kunna dömas för organiserande av människosmuggling. Regeringens förslag i propositionen behandlas av socialförsäkringsutskottet i betänkandet 2021/22:SfU22 Skärpta och förbättrade regler om arbetskraftsinvandring. I betänkandet föreslår utskottet att riksdagen riktar ett tillkännagivande till regeringen om skärpta straff för organiserande av människosmuggling.

Utskottet noterar att regeringen avser att återkomma med ytterligare åtgärder med utgångspunkt i de förslag som lämnats i utredningsbetänkandet Ett förbättrat system mot arbetskraftsexploatering m.m. (SOU 2021:88). Utredningen om arbetskraftsinvandring redovisar i slutbetänkandet sina förslag och bedömningar vad avser förslag om skärpta straff för arbetsgivare som utnyttjar systemet för arbetskraftsinvandring och om rätt till skadestånd för de arbetstagare som utnyttjas, att införa ett nytt brott och alternativa åtgärder som kan motverka utnyttjande av arbetstagare, en möjlighet för arbetskraftsinvandrare att stanna kvar i landet under uppehållstillståndets giltighetstid och behov av

ytterligare myndighetssamverkan vid arbetskraftsinvandring. I utredningens slutbetänkande lämnas också förslag bl.a. om att det ska slås fast i utlänningslagen att ett arbetstillstånd hos en arbetsgivare som blivit påförd vissa sanktioner får vägras. Migrationsverket får därmed möjlighet att kontrollera arbetsgivaren i belastningsregistret och hos Skatteverket.

Utskottet noterar att förslagen bereds i Regeringskansliet och att regeringen avser att återkomma med ytterligare åtgärder med utgångspunkt i de förslag som lämnats i utredningsbetänkandet SOU 2021:88.

Utskottet noterar i detta sammanhang att även Delegationen mot arbetslivskriminalitet m.m. samt Migrationsverkets utvärdering av tidigare förslag kan behöva inväntas och analyseras innan eventuella ytterligare former för samverkan och/eller kontroller införs. Vidare har en utredning tillsatts som ska göra en översyn av reglerna om informationsutbyte mellan myndigheter och behovet av ändrade regler för ett ändamålsenligt och effektivt informationsutbyte. Det har också föreslagits att en ny myndighet inrättas för att motverka felaktiga utbetalningar och missbruk av välfärdssystemen.

Med det anförda och mot bakgrund av det arbete som pågår samt beredningen av förslag i Regeringskansliet anser utskottet att det i nuläget inte finns skäl för riksdagen att göra tillkännagivanden om bl.a. arbetskraftsinvandring för personliga assistenter, kontroll och samarbete mellan myndigheter, sanktioner, skärpta straff eller införandet av en ny brottsrubricering, s.k. arbetskraftsmissbruk, eller om att en arbetstillståndsansökan ska kunna avslås om syftet med ansökan är ett annat än arbete, t.ex. att utnyttja välfärdssystemet. Motionerna 2021/22:3839 (M) yrkandena 10 och 12, 2021/22:1451 (M) yrkandena 2 och 3, 2021/22:1487 (M) yrkande 4, 2021/22:2547 (SD) yrkandena 19–22, 2021/22:2552 (SD) yrkandena 5 och 6, 2021/22:3516 (C) yrkandena 13 och 14 och 2021/22:4214 (KD) yrkande 48 avstyrks därför. Utskottet avstyrker även med det anförda motion 2021/22:469 (V) yrkande 16 i denna del om bl.a. vandelsprövning, skadestånd och rätt för arbetstagare att stanna tills tillståndet löper ut.

Forskning och studier

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår samtliga yrkanden om bl.a. uppehållstillstånd för forskning och studier inom högre utbildning.

Jämför reservation 18 (M), 19 (SD) och 20 (L).

Gällande ordning

Frågan om uppehållstillstånd för forskning och studier inom högre utbildning regleras bl.a. i 5 b kap. UtIL och 4 a kap. UtIF. Regelverket grundar sig huvudsakligen på det s.k. student- och forskardirektivet, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv 2016/801/EU om villkoren för tredjelandsmedborgares

inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pair-arbete.

När det gäller uppehållstillstånd för forskning krävs att utlänningen ska utföra forskning i Sverige enligt ett mottagningsavtal som har ingåtts enligt lagen (2008:290) om godkännande för forskningshuvudmän att ta emot gästforskare (5 b kap. 1 § UtL). Tillståndstiden får efter ansökan förlängas (5 b kap. 17 § UtL).

När det gäller uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning krävs bl.a. att utlänningen har antagits till en utbildning på heltid vid en läroanstalt för högre utbildning i Sverige och att utlänningen har betalat de avgifter som tas ut för studierna vid läroanstalten (5 b kap. 3 § UtL). Ett uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning ska gälla i minst ett år eller den kortare tid som studierna ska pågå. Tillståndstiden får efter ansökan förlängas (5 b kap. 17 § UtL).

Det finns vissa allmänna förutsättningar för uppehållstillstånd för forskning och studier, nämligen att utlänningen ska ha tillräckliga medel, ha ansökt om en heltäckande sjukförsäkring som gäller i Sverige och inte utgöra ett hot mot allmän ordning, säkerhet eller folkhälsa (5 b kap. 9 § UtL).

Efter slutförd forskning eller efter slutförda studier ska en utlänning som vid ansökningstillfället har ett uppehållstillstånd för forskning eller för studier inom högre utbildning i Sverige beviljas ett uppehållstillstånd för en tid av ett år, om han eller hon avser att söka arbete eller undersöka förutsättningarna för att bedriva näringsverksamhet här (5 b kap. 7 och 8 §§ UtL). Detta förutsätter att de allmänna förutsättningarna för uppehållstillstånd är uppfyllda (se ovan). För att beviljas ett uppehållstillstånd efter slutförda studier krävs det att utlänningen har slutfört en högskoleutbildning och att utbildningen avser studier som motsvarar minst två terminer (5 b kap. 8 § UtL).

Gästdoktorander, dvs. doktorander som utför en del av sin forskarutbildning i Sverige men som inte har bedömts vara antagna till en utbildning här, beviljas uppehållstillstånd för besök enligt 5 kap. 10 § UtL.

Regeringen får enligt 5 kap. 23 § UtL meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för studier eller besök.

Enligt 5 kap. 2 § UtL är forskare och studenter inom högre utbildning under tiden för sitt uppehållstillstånd undantagna från kravet på arbetstillstånd.

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:4441 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 8 anförs att med beaktande av värdet för Sverige att kunna behålla högkvalificerade personer i landet bör regeringen se över möjligheten att kunna återkalla ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för forskning eller studier på forskarnivå för den som önskar ansöka om permanent uppehållstillstånd. I yrkande 9 anges att regeringen bör se över möjligheten för en utlänning som ansöker om förlängning av ett uppehållstillstånd för forskning eller studier på forskarnivå inifrån landet att kunna ansöka om en nationell visering för att på

så sätt kunna resa under handläggningstiden. I kommittémotion 2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 12 föreslås att 2014 års lagändringar för att fler utländska forskare och studenter ska stanna i Sverige bör utvärderas och följas upp för att kontrollera om reformen fått avsedd effekt eller om det finns behov av ytterligare åtgärder. Ett liknande yrkande finns i motion 2021/22:2717 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2. I motion 2021/22:3845 av Louise Meijer m.fl. (M) begärs i yrkande 11 ett tillkännagivande om att förändra gränshindersproblematiken för tredjelandsmedborgare som vill bo i Sverige men arbeta i Danmark. Det bör vara enkelt och friktionsfritt för internationella forskare som rör sig över världen att vara verksamma i Öresundsregionen.

I kommittémotion 2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 10 och 11 begärs tillkännagivanden om anställda inom akademien och studenter inom högre utbildning. Motionärerna anför bl.a. att det är särskilt viktigt att lagstiftningen i större utsträckning tar fasta på helheten och målet att uppmuntra högkvalificerad arbetskraftsinvandring. En översyn av regelverket och de administrativa systemen bör göras med målet att uppföljning och kontroll av beviljade uppehållstillstånd och uppställda villkor ersätter dagens förhandsbedömningar av framtida utveckling för beviljande av tillstånd. I yrkande 12 begär motionärerna att ett särskilt uppehållstillstånd för gästdoktorander bör införas. Motionärerna anför bl.a. att möjligheten för gästdoktorander att förlänga sin vistelse i syfte att slutföra sin forskning är mycket begränsad.

I kommittémotion 2021/22:4440 av Robert Hannah m.fl. (L) yrkande 3 anføres att för personer som kommit för att genomföra forskarutbildning eller bedriva forskning bör det finnas en s.k. retroaktivitet om de har blivit utvisade på felaktiga grunder. Samtliga som utvisats på senare år till följd av mindre fel bör erbjudas att återvända till Sverige om båda parter vill detta. De som inte kan eller vill återvända till Sverige bör erbjudas en ekonomisk ersättning. Regeringen bör även utreda hur och skyndsamt ta fram regelverk för att bl.a. doktorander ska kunna ges permanent uppehållstillstånd efter examen och Sverige därmed inte gå miste om viktig kompetens.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill som tidigare framhålla vikten av att stärka Sveriges attraktions- och konkurrenskraft som kunskapsnation och destinationsland för utländska forskare och studenter inom högre utbildning. Nya regler för utländska forskare och studenter m.fl. trädde i kraft den 1 januari 2020. Bland annat infördes en utökad möjlighet till rörlighet inom EU och en förlängd tid med uppehållstillstånd efter slutförda studier. Reglerna utformades så att de ska locka fler studenter och forskare till Sverige och underlätta för dem som har utbildats i landet att stanna kvar och arbeta här som anställda eller egenföretagare (prop. 2019/20:9, bet. 2019/20:SfU10, rskr. 2019/20:72).

Regeringen föreslår i tidigare nämnda proposition 2021/22:134 Skärpta och förbättrade regler om arbetskraftsinvandring att en utlänning som har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete enligt reglerna för arbetskraftsinvandring eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för att bedriva näringsverksamhet ska få återkallas på begäran av utlänningen, om han eller hon inifrån landet beviljas ett byte mellan dessa tillstånd eller till ett tillstånd för forskning eller studier på forskarnivå. I propositionen anges att det saknas beredningsunderlag för att nu införa en generell bestämmelse om att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd ska få återkallas på utlänningens begäran till förmån för ett permanent tillstånd.

En utlänning som har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete kan i vissa fall normalt fortsätta att vistas och arbeta i Sverige i väntan på beslut under handläggningstiden av en förlängningsansökan. Om utlänningen under handläggningstiden för en förlängningsansökan däremot skulle resa utanför Sverige saknas som regel laglig grund för inresa i landet igen när det tidigare uppehållstillståndet har löpt ut och innan det nya tillståndet har beviljats. Om handläggningen av en förlängningsansökan drar ut på tiden kan den nuvarande ordningen alltså förorsaka problem både för den enskilde arbetstagaren och för sådana arbetsgivare som har behov av att anställda kan resa utomlands i tjänsten. I ovan nämnda proposition anges att regeringen bedömer att det befintliga bemyndigandet i 3 kap. 7 § UtIL bör kunna användas för att reglera en möjlighet för en utlänning som ansöker om förlängning av sitt uppehållstillstånd för arbete enligt reglerna för arbetskraftsinvandring att inifrån landet ansöka om en nationell visering. Det saknas enligt regeringen beredningsunderlag för att i propositionen utvidga förslaget till andra än arbetskraftsinvandrare.

Enligt utskottets mening är det angeläget att underlätta för fler utländska forskare och studenter att kunna verka i Sverige. Utskottet anser emellertid mot bakgrund av det ovan anförda och de nyligen föreslagna ändringarna vad gäller bl.a. återkallelse och s.k. kompetensutvisningar att det saknas skäl för riksdagen att göra tillkännagivanden om bl.a. en utvärdering av tidigare regeländringar, uppehållstillstånd för gästdoktorander, återkallelse av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för forskning för att kunna ansöka om permanent uppehållstillstånd och en möjlighet till nationell visering för att forskare ska kunna resa under handläggningstid. Utskottet avstyrker därför motionerna 2021/22:4441 (M) yrkandena 8 och 9, 2021/22:3992 (M) yrkande 12, 2021/22:2547 (SD) yrkandena 10–12, 2021/22:2717 (M) yrkande 2 och 2021/22:3845 (M) yrkande 11. Utskottet ser inte heller skäl för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen om en retroaktivitet för vissa utvisade personer. Även motion 2021/22:4440 (L) yrkande 3 avstyrks därför.

Reservationer

1. Arbetskraftsinvandring, punkt 1 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Katarina Brännström (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1 och

2021/22:4441 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6 och avslår motionerna

2021/22:255 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,

2021/22:469 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 16 i denna del,

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 1 och 16,

2021/22:2550 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2565 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 4,

2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 20,

2021/22:3738 av Mathias Tegnér m.fl. (S) och

2021/22:4442 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del.

Ställningstagande

När det gäller arbetskraftsinvandringen bör förändrade regler för uppehållstillstånd för högkvalificerad arbetskraft införas. För att anses som högkvalificerad arbetskraftsinvandrare bör det som huvudregel ställas krav på universitets- eller högskoleexamen samt lön på en viss nivå. Vid en ytterligare högre lönenivå för särskilt eftertraktad kompetens bör inte ett krav på examen ställas. Dessa högkvalificerade personer ska behöva endast ett tidsbegränsat uppehållstillstånd och därefter kunna söka ett permanent uppehållstillstånd som ska kunna beviljas i ett tidigare skede än i dag, t.ex. efter tre år i stället för fyra. Högkvalificerade arbetskraftsinvandrare ska också kunna byta arbetsgivare tidigare än i dag.

2. Arbetskraftsinvandring, punkt 1 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 1 och 16,

2021/22:2550 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 och

2021/22:2565 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 4 och

avslår motionerna

2021/22:255 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,

2021/22:469 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 16 i denna del,

2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 20,

2021/22:3738 av Mathias Tegnér m.fl. (S),

2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1,

2021/22:4441 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6 och

2021/22:4442 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del.

Ställningstagande

Sverige bör ha en behovs- och kompetensbaserad arbetskraftsinvandring. Varje arbetsmarknad bör sträva efter en långsiktig balans inom landet, men möjligheten att vid behov komplettera den svenska arbetsmarknaden med utländsk arbetskraft bör finnas. Det finns även ett värde i fruktsamma utbyten av kompetens och erfarenheter. Det måste emellertid finnas ett verkligt behov av arbetskraftsinvandringen, den ska vara högkvalificerad och den ska uppfylla en rad krav som garanterar att Sveriges bästa hamnar i centrum. En myndighetsbaserad arbetsmarknadsprövning bör införas. Eftersom utrymmet på arbetsmarknaden för personer med låga kvalifikationer har minskat bör uppehålls- och arbetstillstånd endast ges om det råder brist inom ett visst yrke.

Vidare bör det införas en möjlighet att byta arbetsgivare och yrkestitel. Arbetstillståndet bör knytas till en yrkeskategori snarare än till en specifik arbetsgivare. Vid varje byte av yrke eller arbetsgivare ska en myndighetsbaserad arbetsmarknadsprövning göras. Ett sådant förfarande kan även bidra till en utsällning av oseriösa arbetsgivare.

3. Arbetskraftsinvandring, punkt 1 (C)

av Jonny Cato (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 20 och
avslår motionerna

2021/22:255 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,

2021/22:469 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 16 i denna del,

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 1 och 16,

2021/22:2550 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2565 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 4,

2021/22:3738 av Mathias Tegnér m.fl. (S),

2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1,

2021/22:4441 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6 och

2021/22:4442 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del.

Ställningstagande

En särskild utmaning för de gröna näringarna är att säkerställa tillgången till den arbetskraft som behövs. Många livsmedelsrelaterade företag är säsongsbetonade och därför beroende av tillfälligt anställd, kompetent arbetskraft. För att underlätta och öka möjligheten att ta in utländsk arbetskraft bör ansökningsprocesserna därför på ett bättre sätt anpassas till de gröna näringarnas behov.

4. Arbetskraftsinvandring, punkt 1 (V)

av Ida Gabrielsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:469 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 16 i denna del och
avslår motionerna

2021/22:255 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 1 och 16,

2021/22:2550 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2,
 2021/22:2565 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 4,
 2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 20,
 2021/22:3738 av Mathias Tegnér m.fl. (S),
 2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1,
 2021/22:4441 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6 och
 2021/22:4442 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del.

Ställningstagande

Det måste utformas ett rättvist system för arbetskraftsinvandring med garantier för att de som invandrar inte utnyttjas och inte heller används för att dumpa löne- och arbetsvillkoren på den svenska arbetsmarknaden. För det första bör arbetsgivaren kunna visa att rekryteringen bygger på en faktisk brist på arbetskraft. För det andra måste arbetserbjudandet vara juridiskt bindande. För det tredje ska krav på heltidsanställning införas.

5. Arbetskraftsinvandring, punkt 1 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4442 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del och avslår motionerna

2021/22:255 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,

2021/22:469 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 16 i denna del,

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 1 och 16,

2021/22:2550 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2565 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 4,

2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 20,

2021/22:3738 av Mathias Tegnér m.fl. (S),

2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1 och

2021/22:4441 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6.

Ställningstagande

En s.k. näringsprövning bör införas. Om förslag om ett s.k. lönegolv genomförs kan en fri arbetskraftsinvandring över lönegolvet tillåtas. På så sätt skapas bättre förutsättningar för den högkvalificerade arbetskraftsinvandringen samtidigt som den omöjliggör för företag att missbruka och exploatera

arbetskraft. Då ett flertal bristyrken understiger lönegolvet måste undantag kunna göras. Det ska gälla faktiska bristyrken som inte inhemsk arbetskraft med enkelhet kan ta. Hit hör vissa vårdyrken, såsom sjuksköterska och undersköterska, men även exempelvis ingenjörsyrken, CNC-operatörer och arborister. Näringsprövningen ska göras av relevanta myndigheter utan direkt inblandning av marknadens parter.

6. Lönekrav, punkt 2 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkande 3 och avslår motionerna

2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 7,

2021/22:4214 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 47 och

2021/22:4442 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del.

Ställningstagande

Det bör införas ett uttryckligt krav på en lägsta lön för arbetstillstånd, ett s.k. lönegolv. Oavsett om det ställs krav på höga kvalifikationer eller om det råder en konstaterad arbetskraftsbrist måste det fastställas en absolut lägsta lönenivå. Det vill säga arbetskraftsinvandring ska över huvud taget inte vara möjlig om lönen understiger en viss fastslagen nivå. Det bör utredas var denna lägsta nivå ska ligga.

7. Lönekrav, punkt 2 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4214 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 47 och

2021/22:4442 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del och

avslår motionerna

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkande 3 och
2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 7.

Ställningstagande

Arbetskraftsinvandringen ska vara fortsatt fri om det införs ett krav på att lönen som erbjuds överstiger medellönen. Ett lönegolv på 35 000 kronor i månaden (som är snittlönen i Sverige) bör därför gälla för arbetstillstånd. Inom vissa branscher, där det finns behov av kvalificerad arbetskraft, är denna undre gräns för månadslönen inte praktiskt möjlig.

8. Övriga krav för tillstånd, punkt 3 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 2, 4, 6, 7 och 9 samt

avslår motion

2021/22:3048 av Fredrik Schulte (M) yrkandena 8, 9 och 11.

Ställningstagande

Arbetskraftsinvandring ska alltid ske på svenska villkor och ett krav på att arbeta heltid bör införas. Arbetskraftsinvandrare ska inte utnyttjas eller fara illa. Det måste därför ställas rimliga villkor och de villkor som arbetsmarknadens parter kommit överens om ska alltjämt vara normerande. Det måste emellertid även vara möjligt att ställa krav på att den som har ett arbetstillstånd inte ligger samhället till last. I dag finns ett s.k. försörjningskrav, dvs. ett krav på en absolut lägsta inkomst från anställningen, som i praxis har bestämts till 13 000 kronor per månad. Denna nivå är för låg. Den bör höjas och det bör ställas krav på heltidsarbete för arbetstillstånd. Finns det ett verkligt behov av utländsk arbetskraft är det också rimligt att arbetstagaren arbetar heltid. Med detta krav undviks även att utlänningar anställs i stället för personer som redan befinner sig i Sverige, s.k. undanträngningseffekter. Ytterligare krav som bör ställas för att arbetstillstånd ska kunna beviljas är att personen har en heltäckande sjukförsäkring och en bostad som motsvarar de krav som gäller vid anhöriginvandring. Slutligen bör det för att beviljas ett

EU-blåkort krävas att utlänningen faktiskt ordnar en heltäckande sjukförsäkring för sin vistelse.

9. Administration och handläggningstider, punkt 4 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Katarina Brännström (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 4 och 6 samt avslår motionerna

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 13–15,

2021/22:2717 av Lars Hjalmered (M) yrkandena 1 och 5 samt

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 10.

Ställningstagande

En myndighetsgemensam kontaktpunkt för högkvalificerad arbetskraft, s.k. one-stop-shop, bör införas för att underlätta kontakten med olika myndigheter, som exempelvis Skatteverket, Försäkringskassan och Migrationsverket. Det skulle underlätta för både företag som rekryterar arbetskraftsinvandrare och individerna själva att få information om t.ex. personnummer eller bankkonton. Vidare bör en ny ordning för prövning av arbetstillstånd utredas. Utredningen kan även omfatta vissa andra frågor, t.ex. tillstånd för gäststudenter och doktorander samt vissa viseringar, däribland turistvisum.

10. Administration och handläggningstider, punkt 4 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 13–15 och

avslår motionerna

2021/22:2717 av Lars Hjalmered (M) yrkandena 1 och 5,
2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 10 och
2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Sverige måste vara ett attraktivt land för högkvalificerad internationell arbetskraft. Det finns därför behov av tydliga regler och en lätthanterlig ansökningsprocess. Bland annat bör regeringen ge Migrationsverket i uppdrag att förtydliga vilka regler som gäller samt förenkla ansökningsprocessen så att den som är intresserad av att ansöka om arbete i Sverige tidigt kan överblicka vilka krav som kommer att ställas. Vidare bör det införas en 30-dagarsgaranti vid en komplett ansökan om arbetstillstånd, och regeringen måste snarast vidta åtgärder för att garantera att andra ärendekategorier inte påverkar handläggningstiden för arbetsmarknads- och studerandeärenden negativt.

11. Administration och handläggningstider, punkt 4 (L)

av Bengt Eliasson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 10 och
avslår motionerna

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 13–15,
2021/22:2717 av Lars Hjalmered (M) yrkandena 1 och 5 samt
2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Sverige ska vara ett attraktivt land som personer med viktig kompetens vill flytta till. Det måste därför gå snabbt och enkelt att ansöka om arbetstillstånd, och åtgärder för att korta handläggningstiderna för arbetstillståndsansökningar måste vidtas skyndsamt.

12. Missbruk av regelverket, punkt 5 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Katarina Brännström (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 10 och 12 samt

avslår motionerna

2021/22:469 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 16 i denna del,

2021/22:1451 av Borianana Åberg (M) yrkandena 2 och 3,

2021/22:1487 av Borianana Åberg (M) yrkande 4,

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 19, 21 och 22,

2021/22:2552 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 5 och 6,

2021/22:3516 av Jonny Cato m.fl. (C) yrkandena 13 och 14 samt

2021/22:4214 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 48.

Ställningstagande

Arbetskraftsinvandringen när det gäller arbete som personlig assistent är i alltför stor utsträckning förenad med missbruk och fusk för att den ska vara motiverad. Det bör därför snarast utredas om ett stopp för arbetskraftsinvandring till Sverige i yrket som personlig assistent bör införas. Vidare bör ett helt nytt brott, arbetskraftsmisshandling, införas för att tydliggöra allvaret med missbruk av systemet för arbetskraftsinvandring. Inom ramen för det nya brottet ska straffen för befintliga straffbelagda handlingar skärpas och det straffrättsliga området kan också utökas ytterligare. Även andra sanktioner såsom näringsförbud eller företagsbot kan användas i ökad utsträckning för att beivra missbruk. Regeringen bör skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag om detta.

13. Missbruk av regelverket, punkt 5 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 19, 21 och 22 samt

2021/22:2552 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 5 och 6 samt

avslår motionerna

2021/22:469 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 16 i denna del,

2021/22:1451 av Boriana Åberg (M) yrkandena 2 och 3,

2021/22:1487 av Boriana Åberg (M) yrkande 4,

2021/22:3516 av Jonny Cato m.fl. (C) yrkandena 13 och 14,

2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 10 och 12 samt

2021/22:4214 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 48.

Ställningstagande

För att minimera risken för missbruk av systemet krävs ökad kontroll och mer samarbete mellan myndigheter. Ansvariga myndigheter måste kontinuerligt utföra väl utformade kontroller av utbetald lön och inbetald skatt enligt anställningsavtal, tecknade försäkringar och liknande. Kontrollerna bör så långt som möjligt ske automatiskt, exempelvis genom direkta slagningar i Skatteverkets system, något som redan sker när det gäller folkbokföringsuppgifter. Vidare bör existerande bestämmelser om sanktioner, påföljder och straff enligt utlänningslagen både komma till användning oftare och skärpas. Vid grövre eller upprepade fel ska både arbetsgivare och arbetstagare drabbas av påföljder om de bedöms ha missbrukat systemet. I annat fall ska endast den ansvariga parten straffas. Indraget arbetstillstånd för den enskilde och förbud för företag att anlita utländsk arbetskraft ska vara möjligt. Det bör också göras en särskild satsning mot missbruk kring utländska jordbruksarbetare. Verksamheten präglas av osäkra anställningsformer, tvivelaktiga löneförhållanden och dålig uppföljning av grundläggande villkor. Kryphål måste täppas till och anständiga anställningsvillkor garanteras. Regeringen bör snarast vidta åtgärder för att reda ut missförhållandena med särskilt fokus på kontroller och uppföljning.

Straffen för illegalt arbete måste skärpas så att påföljden blir omedelbar utvisning och förbud att återvända till Sverige. Vidare bör bötesstraffet höjas och både Migrationsverket och gränspolisen prioritera arbetet med att beivra illegalt arbete. Det krävs krafttag mot företag som anställer utlännings utan tillstånd, och Migrationsverket och andra myndigheter bör få tydliga direktiv om att ta dessa problem på allvar. Företag som gjort sig skyldiga till att anställa utlännings utan tillstånd måste straffas. Det bör även övervägas om företag som fällt för detta brott inte längre ska kunna förekomma i ärenden om arbetstillstånd.

14. Missbruk av regelverket, punkt 5 (C)

av Jonny Cato (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3516 av Jonny Cato m.fl. (C) yrkandena 13 och 14 samt avslår motionerna

2021/22:469 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 16 i denna del,

2021/22:1451 av Boriana Åberg (M) yrkandena 2 och 3,

2021/22:1487 av Boriana Åberg (M) yrkande 4,

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 19, 21 och 22,

2021/22:2552 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 5 och 6,

2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 10 och 12 samt

2021/22:4214 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 48.

Ställningstagande

Problemen med fusk och utnyttjande inom arbetskraftsinvandringen måste lösas. Det är därför positivt att dessa problem nu ses över. Även de problem som finns med fusk inom personlig assistans behöver lösas. Nya regler bör införas som innebär att en arbetstillståndsansökan kan avslås om syftet med ansökan är ett annat än arbete, t.ex. att utnyttja välfärdssystemet.

15. Missbruk av regelverket, punkt 5 (V)

av Ida Gabrielsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:469 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 16 i denna del och avslår motionerna

2021/22:1451 av Boriana Åberg (M) yrkandena 2 och 3,

2021/22:1487 av Boriana Åberg (M) yrkande 4,

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 19, 21 och 22,
 2021/22:2552 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 5 och 6,
 2021/22:3516 av Jonny Cato m.fl. (C) yrkandena 13 och 14,
 2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 10 och 12 samt
 2021/22:4214 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 48.

Ställningstagande

Det måste utformas ett system för arbetskraftsinvandring som är rättvist. I detta system bör det bl.a. ställas krav på att en vandelsprövning görs av de arbetsgivare som söker arbetstillstånd för utländska arbetstagare innan arbetstillstånd beviljas. Vidare bör arbetstagare som träder fram och berättar om missförhållanden hos arbetsgivaren få stanna i Sverige tillståndstiden ut och skadestånd tilldelas den arbetstagare som drabbas. Vidare bör det i systemet finnas straff för arbetsgivare som utnyttjar arbetskraftsinvandrare.

16. Missbruk av regelverket, punkt 5 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4214 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 48 och avslår motionerna
 2021/22:469 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 16 i denna del,
 2021/22:1451 av Boriana Åberg (M) yrkandena 2 och 3,
 2021/22:1487 av Boriana Åberg (M) yrkande 4,
 2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 19, 21 och 22,
 2021/22:2552 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 5 och 6,
 2021/22:3516 av Jonny Cato m.fl. (C) yrkandena 13 och 14 samt
 2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 10 och 12.

Ställningstagande

Arbetet mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring måste stärkas. Det finns bl.a. uppgifter om att det förekommer organiserade upplägg där fattiga människor kommer till Sverige och utnyttjas inom systemet för personlig assistans.

17. Arbetsplatsinspektioner, punkt 6 (SD, KD)

av Ludvig Aspling (SD), Hans Eklind (KD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkande 20.

Ställningstagande

För att säkerställa att skenavtal inte förekommer och att anställningsvillkoren efterlevs bör oanmälda fysiska arbetsplatsinspektioner genomföras i större omfattning än i dag. Arbetsplatsinspektionerna bör vidare inte begränsas till särskilt definierade riskbranscher.

18. Forskning och studier, punkt 7 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Katarina Brännström (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 12 och
2021/22:4441 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 8 och 9 samt avslår motionerna
2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 10–12,
2021/22:2717 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2,
2021/22:3845 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 11 och
2021/22:4440 av Robert Hannah m.fl. (L) yrkande 3.

Ställningstagande

Eftersom det är av stort värde för Sverige att kunna behålla högkvalificerade personer i landet bör regeringen se över möjligheten att kunna återkalla ett

tidsbegränsat uppehållstillstånd för forskning eller studier på forskarnivå för att underlätta för den som vill ansöka om ett permanent uppehållstillstånd.

Regeringen bör också se över möjligheten för en utlänning som ansöker om förlängning av ett uppehållstillstånd för forskning eller studier på forskarnivå inifrån landet att kunna ansöka om en nationell visering för att på så sätt kunna resa under handläggningstiden.

År 2014 infördes lagändringar för att fler utländska forskare och studenter skulle kunna stanna i Sverige. Reformen bör utvärderas och följas upp för att kontrollera om den fått avsedd effekt eller om det finns behov av ytterligare åtgärder.

19. Forskning och studier, punkt 7 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Jonas Andersson i Skellefteå (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 10–12 och

avslår motionerna

2021/22:2717 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2,

2021/22:3845 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 11,

2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 12,

2021/22:4440 av Robert Hannah m.fl. (L) yrkande 3 och

2021/22:4441 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 8 och 9.

Ställningstagande

När det gäller anställda inom akademien och studenter inom högre utbildning är det särskilt viktigt att lagstiftningen i större utsträckning tar fasta på helheten och målet att uppmuntra högkvalificerad arbetskraftsinvandring. En översyn av regelverket och de administrativa systemen bör därför göras med målet att uppföljning och kontroll av beviljade uppehållstillstånd och uppställda villkor ersätter dagens förhandsbedömningar av framtida utveckling för beviljande av tillstånd. Möjligheten för gästdoktorander att förlänga sin vistelse i syfte att slutföra sin forskning är mycket begränsad. Ett särskilt uppehållstillstånd för gästdoktorander bör därför införas.

20. Forskning och studier, punkt 7 (L)

av Bengt Eliasson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4440 av Robert Hannah m.fl. (L) yrkande 3 och
avslår motionerna

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkandena 10–12,

2021/22:2717 av Lars Hjärmered (M) yrkande 2,

2021/22:3845 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 11,

2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 12 och

2021/22:4441 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 8 och 9.

Ställningstagande

För personer som kommit hit för att genomföra forskarutbildning eller bedriva forskning bör det finnas en s.k. retroaktivitet om de har blivit utvisade på felaktiga grunder. Samtliga som utvisats på senare år till följd av mindre fel bör erbjudas att återvända till Sverige om båda parter vill detta. De som inte kan eller vill återvända till Sverige bör erbjudas en ekonomisk ersättning. Regeringen bör även utreda hur och skyndsamt ta fram regelverk för att bl.a. doktorander ska kunna ges permanent uppehållstillstånd efter examen och Sverige därmed inte gå miste om viktig kompetens.

Särskilt yttrande

Lönekrav, punkt 2 (M)

Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Katarina Brännström (M) och Arin Karapet (M) anför:

I dag gäller ett försörjningskrav vid arbetskraftsinvandring. Kravet har i praxis bestämts till en nivå om 13 000 kronor i månaden, vilket motsvarar en deltidslön i ett yrke med en av de lägsta lönerna i Sverige. I en motion från allmänna motionstiden 2021/22 föreslår Moderaterna att arbetstillstånd endast ska få beviljas om lönen minst motsvarar medianlönen på den svenska arbetsmarknaden. Vi anser numera att arbetstillstånd endast ska kunna beviljas om lönen motsvarar minst 85 procent av medianlönen på den svenska arbetsmarknaden. För 2021 motsvarar detta 27 540 kronor i månaden. Säsongsanställningar bör undantas från detta krav, liksom forskaranställningar.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner väckta med anledning av proposition
2021/22:134

2021/22:4440 av Robert Hannah m.fl. (L):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kompetensutvisningar av personer som kommer hit för att genomföra forskarutbildning eller bedriva forskning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:4441 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att bevilja högkvalificerade arbetskraftsinvandrare permanent uppehållstillstånd tidigare än vad som är fallet i dag och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att kunna återkalla ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för forskning eller studier på forskarnivå för de som önskar ansöka om permanent uppehållstillstånd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att utvidga förslaget om resa under handläggningstiden för exempelvis personer som ansöker om förlängning av uppehållstillstånd för forskning eller studier på forskarnivå, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:4442 av Hans Eklind m.fl. (KD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast bör utreda Kristdemokraternas förslag för en arbetskraftsinvandring fri från missbruk och exploatering samt lämna författningsförslag och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:255 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa behovsprövad arbetskraftsinvandring för att säkerställa att arbetstillfällena på den svenska arbetsmarknaden i första hand går till befintliga arbetslösa invånare och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera högkvalitativ arbetskraftsinvandring framför lågkvalitativ och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:469 av Ali Esbati m.fl. (V):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hur ett rättvist system för arbetskraftsinvandring ska utformas och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1451 av Boriana Åberg (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder mot missbruk av regelverket för arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av reglerna för arbetskraftsinvandring av lågkvalificerad arbetskraft och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1487 av Boriana Åberg (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Migrationsverket inte ska bevilja arbetstillstånd för personliga assistenter och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2547 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en återinförd myndighetsbaserad arbetsmarknadsprövning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en arbetskraftsinvandring på svenska villkor och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett uttryckligt lönegolv och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krav på heltid och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krav på bostad och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krav på heltäckande sjukförsäkring och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om EU-blåkort och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om anställda inom akademin och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om studenter inom högre utbildning och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om särskilda uppehållstillstånd för gästdoktorander och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tydliga regler och en lätthanterlig ansökningsprocess och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en 30-dagarsgaranti vid komplett ansökan om arbetstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat fokus på arbetsmarknads- och studerandeärenden och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en möjlighet att byta arbetsgivare och yrkestitel och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad kontroll och mer samarbete mellan myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetsplatsinspektioner och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om påföljder vid missbruk av regelverken och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en särskild satsning mot missbruk kring utländska jordbruksarbetare och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2550 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en behovs- och kompetensbaserad arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2552 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krafttag mot illegal arbetskraft och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krafttag mot företag som anställer illegala migranter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:2565 av Magnus Persson m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa behovsprövad arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2717 av Lars Hjälmered (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om handläggningstider och rättspraxis och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga åtgärder för att Sverige ska kunna attrahera fler forskare och forskarstuderande och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta myndighetsadministration för personer som kommer till Sverige för att studera, arbeta, starta företag eller investera pengar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:3048 av Fredrik Schulte (M):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetstillstånd bör ersättas med ett generellt krav på att lönen ska motsvara de faktiska lönenivåerna inom berörd bransch och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att försörjningskravet för arbetstillstånd måste göras mer flexibelt och inte fastna vid en strikt tillämpad inkomstgräns på dagens 13 000 kronor per månad och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbudet mot att ha flera anställningar för att kunna få eller behålla ett arbetstillstånd bör strykas och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att åtgärder för att korta handläggningstiderna för arbetstillståndsansökan måste vidtas och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3516 av Jonny Cato m.fl. (C):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att problemen med fusk och utnyttjande inom arbetskraftsinvandring ska lösas och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör införas en ny lag som ger möjlighet att avslå en arbetstillståndsansökan om syftet med ansökan kan anses vara ett annat än arbete, t.ex. att utnyttja välfärdssystemet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C):

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta möjligheterna att ta in utländsk arbetskraft genom att

anpassa ansökningsprocesserna bättre till de gröna näringarnas behov och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3738 av Mathias Tegnér m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förändrade regler för uppehållstillstånd för högkvalificerad arbetskraft och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en myndighetsgemensam kontaktpunkt för högkvalificerad arbetskraft och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny ordning för prövning av arbetstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett lönekrav motsvarande medianlön för arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett stopp för arbetskraftsinvandring för personliga assistenter och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny brottsrubricering vid missbruk av systemet med arbetskraftsinvandring samt skärpta straff och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3845 av Louise Meijer m.fl. (M):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förändra gränshindersproblematiken för tredjelandsmedborgare som vill bo i Sverige men arbeta i Danmark, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:3992 av Kristina Axén Olin m.fl. (M):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att 2014 års lagändringar för att fler utländska forskare och studenter ska stanna i Sverige bör utvärderas och följas upp, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:4214 av Hans Eklind m.fl. (KD):

47. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja lönegolvet för arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka arbetet mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.